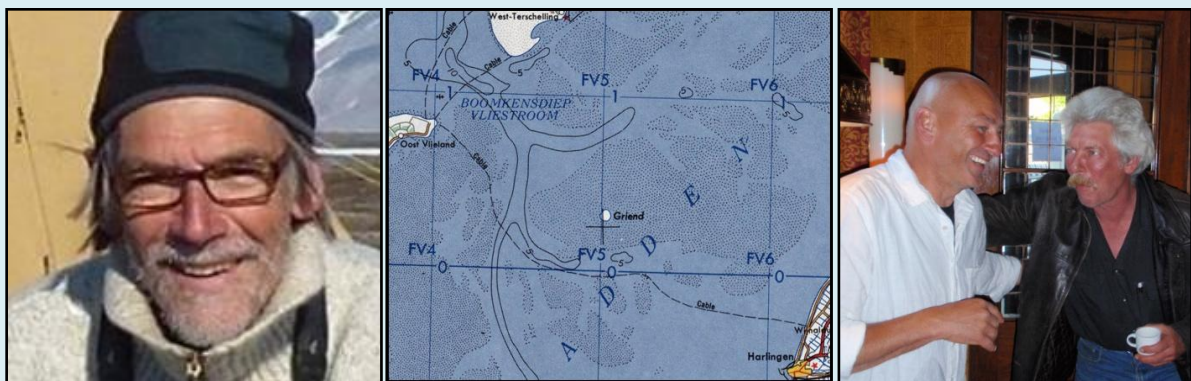

Walkietalkie

Het was eind februari, het jaar ben ik vergeten. Tom van Spanje verbleef die winter langere tijd op het eiland. Hij was bezig met een onduidelijk onderzoek (keine blasse ahnung) en had hulp nodig bij een integrale vogeltelling. Hij vroeg assistentie en zo stoomden Klaas Koelemaij en ik vrijdags rond lunchtijd op de Navicula, een schip van het Nioz, de haven van Harlingen uit. De kok had dik uitgepakt met kroketten, gebakken eieren en frikadellen. Bemanning en onderzoekers propten zich vol als betrof het hun laatste maal.

Tom, goedlachs, mager en beweeglijk – zijn handen leken een eigen leven te leiden – stond ons bij het strandje op te wachten. De schipper had ons inmiddels laten weten dat hij ons wel naar Griend toe kon brengen, de terugreis echter moesten we zelf maar regelen. Daar wist Klaas raad op. ‘We lopen terug’, zei hij tegen Tom. En hij vertelde hem dat we in de jaren tachtig al een paar verkenningstochten gemaakt hadden vanuit Koehool de Grienderwaard op. Bovendien had hij een aantal goede kaarten bij zich afkomstig van het instituut waar hij toentertijd werkte.

Terwijl Klaas het relaas deed aan Tom mijmerde ik over de tijd dat ik was gestrand in Peking, aan het einde van mijn reis door Azië. Het lukte niet een treinkaartje naar Moskou te bemachtigen via de trans-Siberische route. Beambten hielden de boot af en intussen kwamen enkele mannen in intimiderende uniformen aanlopen. ‘Nee, nee, nee het is volstrekt onmogelijk om nu nog naar de USSR te reizen, dat moest ik toch beseffen? Het is daar winter, er is sneeuw en ijs en er zijn verschrikkelijke poolwinden. Harbin is al praktisch van de buitenwereld afgesloten.’ Hoe ik ook betoogde dat er in september nog best te reizen viel in Siberië en dat de glorieuze Chinese treinen met haar dappere

communistic arbeiders zich door een beetje sneeuw en ijs niet van de wijs lieten brengen; ik keek in ogen van bureaucraten die niet gevoelig waren voor eigen propaganda.

Het kostte me een week en toen had ik plotseling beet op een noordelijk station. Station nummer 5 in de officiële versie. Ik kocht voor het bespottelijke bedrag van 150 gulden een slaappleats voor een reis van zes dagen waarin de afstand tot Moskou, ongeveer 9000 kilometer, overbrugd zou worden. Het vertrek stond gepland voor het einde van de week. Even leek het spannend te worden, uitstel dreigde wegens de politieke troebelen in het Rusland van Gorbatsjov en Jeltsin, maar uiteindelijk vertrok de stoomtrein stipt op tijd. Op een druilerige zondagmorgen midden oktober reed ik dan eindelijk het vaderland binnen. Amper was ik thuis of Klaas hing aan de telefoon. Onbegrijpelijk. Hij had min of meer verwacht dat ik een dezer dagen terug zou zijn en hij moest

mij dringend spreken. We moesten meteen maar even een zakenlunch afspreken. Nog diezelfde avond zaten we aan tafel, waar Klaas zijn plannen ontvouwde om allerlei wadlooptochten te maken. Zijn favoriete tocht ging van Engelsmanplaat naar Ameland. Maar eerst zouden we een verkenning richting Griend ondernemen. Dan konden we daar, later in het jaar, op een mooie dag heenlopen, tentje mee en lekker knorren en dan de volgende dag weer terug.

Verkennen dus in het voorjaar. Ik versierde een auto van mijn hospita en zondag in de

ochtend reden we de afsluitdijk over naar Koehool. We hadden de kaarten goed bestudeerd, maakten verschillende zichtpeilingen en liepen de dijk af het slijk in. Binnen vijftig stappen stonden we elkaar hijgend aan te kijken. Bij elke pas zakten we tot ver over de knieën in de modder. De baggerzone strekte zich meer dan 700 meter voor ons uit. Ten oosten van ons schoof een oude vent op een slikslee voorbij op weg naar een paar fuiken aan de rand van een geultje. Hij had een alpinopet op en een manchester tuindersjasje aan terwijl het toch

wel een graad of 23 was. We benijdden hem, niet zozeer vanwege zijn alpinopet, maar z'n slee, wat had je daar een gemak van. Eindelijk waren we uit de prut en kwamen over harde grond te lopen. Schuin van de dijk wegløpend kwamen we langs een breed water. Klaas had al uitgelegd dat dit een diep gat was tegen de dijk aan. Daar moest je dus op de terugweg niet in terecht komen. Tegen twaalf uur stonden we voor het Kimstergat. In het midden lag een flinke boei op zijn zijde. De geul stond droog. We klommen op de ton. Klaas haalde twee flesjes Duvel uit zijn jaszak en een stapeltje zelf gerookte in vetvrij papier gewikkelde spekbokking. Na een genoeglijk kwartiertje stapten we weer verder over goed begaanbaar terrein. Op een bepaald moment, we hadden bijna de helft van de tocht verkend, vonden we het mooi en maakten rechtsomkeert. Het water spoelde alweer door het Kimstergat, de boei begon zich op te richten. De dijk bij Koehool kwam in

zicht, maar het hele kustdal was gevuld met water. ‘He Klaas, moet je luisteren. Er staat overal water. Naar de dijk toe zakken we tot over onze knieën in de prut en bovendien staat er nu ook nog eens een halve meter water. We kunnen hier beter naar de dijk zwemmen.’ Klaas was het hier absoluut niet mee eens, want hier was dat diepe gat en je kon dus nergens staan, bovendien waren onze kijkers niet waterdicht. Ik was er niet meer van af te brengen en zwom naar de kant. Ik verplichte daardoor Klaas mijn voorbeeld te volgen. Uitgeput lagen we twintig minuten later op de basalten glooiing onder aan de dijk. ‘We zijn verzopen Klaas en in een nieuw leven teruggekeerd.’ ‘Nee, we hebben het niet goed gedaan en voor straf weer in hetzelfde leven herrezen en daardoor vrienden voor het leven.’

Op Griend was de telling inmiddels achter de rug en gingen Klaas en ik op weg om vanaf hier de route richting Koehool te verkennen. We hadden een portofoon meegenomen en met Tom, die voor het avondeten zou zorgen, afgesproken dat we hem op de terugweg zouden oproepen. Die portofoons zouden een bereik van vijf kilometer hebben, maar dat geloofden we niet helemaal. Halverwege het wad zagen we ver weg de Navicula liggen als een kleine grijze hoekige doos. Bij een priel lag een bank met Japanse oesters. Ze waren nog zeldzaam, maar rukten steeds verder op. Op het oostelijke Wad hadden we ze nog niet gezien. Pas in 2000 vond Klaas het eerste exemplaar op Engelsmanplaat. We liepen door tot we ongeveer op het punt gekomen waren tot waar we destijds vanaf de kant van Koehool verkend hadden en liepen terug. Ondertussen begon mijn voet op te spelen. Dat was een veeg teken. Af en toe riepen we Tom via de portofoon op: ‘Tom kom d’r us uit? Over.’ Geen sjoege. Maar op een kilometer of zes van het huisje klonk ineens luid en duidelijk de krakende stem van Bob Dylan. Tom had het apparaatje aan zijn cassetterecorder vast getapet. Met mijn voet ging het ondertussen niet goed en uiteindelijk hebben we onze vrienden van de Waterpolitie gebeld. Dus die tocht hebben we nooit gelopen en ook die van Engelsmanplaat naar Ameland niet. Ik zal Lammert Kwant eens polsen voor die monstertocht.

Tekst: Rob Strietman

Foto Klaas Koelemaj en Rob Strietman: Georgia Beringer

Overige foto's van het wereldwijde web geplukt